

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVI.

НЕДЕЉА 1. МАРТА 1898.

Број 9.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА.

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3 „
За стране земље на годину 9 „

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

12. Фебруара 1898.

Председавао председник г. Ник. Д. Стевановић, присуствовали чланови суда г.г. В. Ј. Рајић и Јов. Антонијевић, од одборника били: г.г. Љуб. Живковић, Ђ. Димитријевић, Марко Петрониј ваћ, Др. Леко, Р. Драговић, Мијајло Ђ. Илић, Коста Чулаћ, Голуб С. Јанић, Дамјан Стојковић, Глиша Стојановић, М. О. Петровић, Милутин Ј. Марковић, Дим. Гавриловић, Стеван Максимовић, М. Капетановић, Васа Николић, М. П. Тодоровић, Д. Ђирковић, Д. М. Ђорђевић, К. Н. Лазаревић, Евг. М. Чоловић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 9. фебр. 1898. год. и примљен је без измена.

II

По прочитању молбе Св. Христића, власника и уредника трг. занатл. шематизма АБр. 7085 да му општина откупи извршен број ових књига и да на тај начин потпомогне њено издање, одбор је решио,

да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

III

По прочитању молбе Српског Велосипедског Друштва АБр. 6417, да му општина да земљиште за грађење модерног велодрума, одбор је после поименичног гласања са 10 гласова против 9 решио,

одбор у начелу пристаје да Велосипедском Друштву уступи на уживање потребно земљиште за грађење модерног велодрума, али му не може уступити оно земљиште, које је друштво у молби означило. Које пак земљиште да се друштву уступи и под каквим погодбама да изабере и одреде одборници г.г. Ђ. Димитријевић и Голуб С. Јанић и да о томе поднесу свој предлог одбору на решење.

IV

Председник износи одбору на решење предмет о извршењу регулације у продужењу Кнез Милетине улице.

По прочитању најновије молбе грађана тога краја, АБр. 3155/97, да се ова регулација час пре изврши, и по саслушању извештаја о ранијим радовима и решењима одборским по овоме предмету, одбор је решио,

да се извршење регулације у продужењу Кнез Милетине улице одложи са разлога наведених у решењу одборском од 9. марта 1895. Ако би се на томе месту подизале нове зграде имају се подићи по утврђеној регул. линији, а на старим зградама могу се допустити најнужније оправке, под надзором општине.

V

Председник износи одбору на решење акт Друштва за улепшавање Врачара, да му се уступе и даље приходи цветнога трга, а да оно тим приходима потпомогне одбор за подизање храма св. Сави.

По прочитању тог акта АБр. 7997/86 одбор је после поименичног гласања са 13 гласова против 10 одлучио, да се о овоме предмету одмах донесе решење а да се не сачека да се овим актима придружи и представка одбора за подизање храма, и после дуже дебате одбор је решио,

да се приходи цветнога трга не могу уступити Друштву за улепшавање Врачара за ову намеру.

VI

Одборник г. Д. Ђирковић предлаже, да се приходи цветнога трга одузму од Друштва за улепшавање Врачара и да се употребе на потребе општине.

Одбор је одлучио,

да се овај предлог стави на дневни ред за прву седницу.

VII

По прочитању извештаја одборског повереништва АБр. 277 о тражбинама Ристе Кретића и Јакова Дамјановића, одбор је решио,

у сваја се у свему овај извештај. Да се овим извештајем изнети докази и утврђена факта употребе ако је потребно, у грађанској парници против Ристе Кретића и Јакова Дамјановића а да се против њих на основу истих доказа и факата подигне кривична тужба.

VIII

Поводом замерке једног од г.г. одборника у прошлој седници, да К. Гинићу није дата вода за његову кафану до Новог гробља, као што је другим грађанима ван варошког рејона дата, председник на основу прибављеног извештаја изјављује, да је К. Гинићу давата вода под погодбом, да му се може увек обуставити, кад то интерес вароши буде захтевао, али да Гинић на ово није хтео да пристаје.

Одбор је примио к знању

ово саопштење.

IX

Председник извештава одбор, да је члан суда г. Ђорђе Карајовановић дао оставку на кметовску дужност потврдивши је лекарском сведошвом, и да је ту оставку управа вар. Београда као надежна решењем својим АБр. 991 уважила.

Одбор је примио к знању

поднету и уважену оставку г. Ђ. Карајовановића на дужност члана суда.

X

На предлог председника општине АБр. 207 а услед тога што је један члан суда дао оставку која му је и уважена, одбор је решио,

да кметовски помоћник чије је место укинато решењем одборским од 5. јануара 1898. г. АБр. 207. остане и даље на дужности и да своју плату прима из партије буџетом одређене на упражњено место члана суда.

XI

Председник износи одбору на решење молбу члана суда г. Бранимира Ј. Рајића, да му се плата овогодишњим буџетом предвиђена од 4000 дин. годишње повиси на 5000 дин. колико је и до сада имао и колико је одбор 1897. год. одредио на плату I члана суда.

По прочитању те молбе АБр. 1007 и по саслушању објашњења председника, да је са радом г. Рајића потпуно задовољан, и да предлог за смањивање његове плате није потекао ни из каквих других обзира, до једино из обзира штедње, што је и према осталим кметовима и чиновницима урађено, и по саслушању предлога председникова, да се умоли г. Рајић, да се задовољи са платом од 4000 дин., одбор је после поименичног гласања са 14 гласова против 8 решио,

прима се к знању објашњење председника односно рада г. Рајића члана суда и усваја се у свему његов предлог, по којем да остане плата члану суда г. Рајићу од 4000 дин. годишње, као што је буџетом предвиђено.

XII

По прочитању молбе учитеља београдских, АБр. 663, да им се не смањује квартирина коју су до јануара о. г. у 88 дин. месечно имали, одбор је, с обзиром на потребу штедње у издатцима општинским решио,

да нема могућности, да се повишава буџетом предвиђена сума на станарину београдских учитеља.

XIII

На предлог одборника г. Ђ. Димитријевића, који су предлог потпомогли и други одборници, пошто у овогодишњем буџету није предвиђена сума Срп. друштву црвенога крета ради помагања ове корисне установе, одбор је још и у знак признања за услуге, које ово друштво чини општини београдској у свакој прилици решио,

да се из касе општинске изда Друштву српског црвеног крета четири илјаде и осам стотина динара као прилог и помоћ за постигнуће друштвених многих и племенитих намера.

Овлашћује се суд општински, да ову суму расходује из оне буџетске партије, из које ће то моћи бити без уштрба по општинске послове и потребе, па ма то било и из прихода општинске трошарине.

РЕДОВНИ САСТАНАК

19. Фебруара 1898.

Председавао председник г. Ник. Д. Стевановић, присуствовао члан суда г. Јов. Антонијевић, од одборника били г.г. Ђ. Ј. Пантелић, К. П. Лазаревић, Глиша Стојановић, Голуб С. Јанић, Трајко Стојковић, Др. Стеван Марковић, Р. Драговић, Стеван Максимовић, Др. Леко. Н. И. Стаменковић, Милан Капетановић, Васа Николаћ, Коста М. Ђурић, Д. Ђурковић, Марко С. Петровић, Влад Чортановић, Милутин Ј. Марковић, Дамјан Стојковић, Коста Чупић, Коста Ризић, Стеван Миљковић, Б. Р. Одовић, Милан Ђ. Илић, Љуб. Живковић, М. О. Петровић, М. Савчић, Д. М. Ђорђевић, Дим. Гавриловић, Ј. М. Јанковић, Милан Арсенијевић, Коста Д. Главичић, Соломон Азријел.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 12. фебр. 1898. год. и примљен је без измена,

II

Председник извештава одбор, да је г. Министар финансија одобрио буџет општински за 1898 год. онако како га је одбор општински решио.

По прочитању акта АБр. 1222 одбор је примио к знању

ово одобрење буџета за 1898 год.

III

По прочитању акта Управе вар. Београда и њених одељака АБр. 852, 1101, 1143, 1230, 1067, 1130, 1131, 1165, 1232, 1085, 1102, 1231, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио.

да су доброг владања и средњег имовног стања Милан Обрадовић, трг. олд. Глиша Јовановић ковач и његов син Љубомир, Михајло И. Михајловић благајник у пензији, Јанко Ђорђевић предузимач, да су доброг владања и сиротног имовног стања Тадија Николић бив. обављач протитут радње, Димитрије Вучовић бакалин, Светислав Станисављевић кројач, Милован Стокић шпекулант и жена му Тинка, Милош Борисављевић кочијаш општин. да су му непознати Митра ж. Танасија Милојевића шпекуланта, Александар Шиц сајдија, Илија Зарић служитељ.

IV

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о породичном односу. По прочитању тих молба Ст.Бр. 505, 562, 558, одбор је изјавио мишљење

да се молитељицама Олги Михајловић и Ангелини Д. Милојевић може дати тражено уверење о њиховом породичном односу, да се Танасију Нешићу поручнику може дати уверење о његовом породичном односу онако како су његови сведоци утврдили.

V

По саопштењу цена жита и брашна и по саслушању писмене изјаве Нова Бошковића лебара АБр. 1175, да би требало цену леба спустити, одбор је после поименичног гласања са 20 гласова против 7 (1 није гласао) решио:

да се цена лебу од 34 паре спусти на тридесет пара по килограму, а да се по то и леб продаје у тежини од 1000 грама.

Ова цена да важи од двадесет првог фебруара о. г. закључно.

VI

На предлог протопрезвитерата београдског АБр. 978 одбор је решио.

да при цркви вознесенској буду спомоћни тутори. пред раније изабрати, још и Благоје Илић столар и Ђока Арсенијевић абација.

VII

Услед акта пореског одељења за град Београд АБр. 898, одбор је решио.

да на место пок. Раке Миленковића буде члан пореског одбора за 1897 1898 и 1899 год. Васа Николић трг. олд.

VIII

Председник извештава одбор, да је г. Министар просвете и црквених дела услед решења одборског од 9 јан. 1898 АБр. 330, претписом својим АБр. 464, и Лбр. 158, наредио, да општина има држати засебног школског лекара, да је услед тога шеф општинског лекара поднео предлог, да се један од општинских лекара одреди за школског а да му се поред буџетом одређене плате даде још и хонорар од 1200 дин. годишње.

По прочитању тога предлога АБр. 738i одбор је решио.

овлашћује се суд општински, да једног од општинских лекара, одреди за школског лекара но тај ће лекар имати да врши ову дужност са буџетом одређеном платом без икаквог другог хонорара.

IX

Председник саопштава одбору, да је Управа вар. Београда решењем својим АБр. 1074, задржала од извршења решење одборско од 30 дец. 1897 АБр. 7467, односно експропријације имања Вл. Тајсића пензионара и наредила је да општина у остављеном року изврши решење одборско од 3 окт. 1896 год. АБр. 9031 поред свих разлога, које је општински суд дао управи бранећи поменуто задржено решење одборско. Да је Вл. Тајсић у жалби својој због неизвршења тог решења одборског понудио начин за поравнање са општином због ове експропријације

По прочитању акта АБр. 727, 1074, и 1200, одбор је решио.

да суд општински у име одбора изјави жалбу г. Мин. унутрашњих дела на решење Управе вар. Београда, од 13 фебр. 1898 АБр. 3694, којим је задржато од извршења решење одборско од 30 дец. 1897 АБр. 7467 усвајајући у свему прочитане разлоге суда општинског; да одборници г.г. М. Ј. Марковић, Вл. Чортановић и Н. И. Стаменковић, проуче понуду Вл. Тајсића за поравнање по овоме предмету и да поднесу одбору своје мњење на решење.

X

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва о експропријацији имања „Грантовац“.

По прочитању тога извештаја и одвојеног мњења повереника г. Ђ. Милијаневића одбор је после поименичног гласања са 24 гласа против 5 (4 нису гласали) решио.

усваја се у свему овај извештај већине одборског повереништва, по којем се има изменити регулациони план у толико, да се имање Грантовац не експроприше ради пошумљивања, него да се сопственику допусти, да га може парцелисати. Да се за ово решење о измени регулационог плана издејствује надлежно одобрење.

МИШЉЕЊЕ Г. Д-РА МИХ. В. ВУЈИЋА,

Министра Финансија на расположењу, о понуди г. г. Л. Косу и В. Мариновића, објављеној у прошлом броју Општинских Новина

Господине,

Изволели сте ми предати на оцену понуду г.г. Леона Косу-а и Велизара Мариновића, коју су они учинили Београдској општини, у циљу извођења толико потребних радова око кеја, канализације,

као и усавршења и проширења водовода, и мени је част, да вам моје мишљење о њојзи у следећем изнесем:

Пре свега напоменути је, да ова понуда није чисто финансиске природе, пошто је она комбинована како са грађењем, тако и са самом експлоатацијом дотичних општинских подузећа. По њој дакле, концесионари нису само набављачи потребнога зајма, но у исти мах и грађевинари и експлоатори ових подузећа за време трајања концесије од 50 година. Према томе, за правилну и потпуну оцену ове понуде, потребно је узети у рачун не само цену зајма, већ наравно онда још и коштање саме израде, као и саму погодбу експлоатисања дотичних подузећа. У томе погледу ја наравно, само у начелу могу и смем изрећи свој суд у толико: да ја — познавајући јевтиноћу и исправност наше општинске администрације у опште — налазим, да је овај комбиновани систем финансирања, грађења и експлоатисања путем концесије — а наравно — под строгим надзором и учешћем саме општине — кориснији од израде и експлоатисања општинскога у властитој режији. Под наравном дакле претпоставком: да ће цене реално погођене а радови солидно и на уговорено време израђени бити, као и да ће се експлоатација савесно и економно вршити, ја, са чисто финансијске тачке гледишта, могу и смем слободно изјавити, да је ова понуда веома повољна.

Кад се узме у обзир поремећено стање нашега државног кредита — при данашњем курсу државних обавезница од 63 и 64⁰/₁₀₀, а усред потпунога мира и под сенком Самосталне Монополске Управе; кад се даље зна, да је пре две године Дигбијева понуда о зајму по цени од 87 за сто и 5⁰/₁₀₀ интереса оцењена била као повољна, па одбијена само са бојазни: куд ће се и шта ће се са лежећим новцем; као и да је последњи упис за кланични железнички крак вршен по цени од 90 за сто и 6⁰/₁₀₀ интереса, онда је несумњиво јасно, да је ова понуда финансијски повољна. Она набавља потребан капитал за побројане општинске радове *по ефективној цени од 6·30 од сто*, рачунајући ту наравно, како интерес тако и отплату (5.75⁰/₁₀₀ интереса и 0.55⁰/₁₀₀ амортизације) зајма у току 50 година. То одговара *емисијономе курсу од 92·35*. Кад би нешто општина овај свој зајам у 5⁰/₁₀₀ алати на 50 година закључити могла, морала би на име годишњине (ануитета) плаћати 5·48⁰/₁₀₀; диференција би износила дакле 0·82⁰/₁₀₀. Али кад се узме у рачун, да према овој понуди и само плаћање, јер годишњина почиње тећи тек по дефинитивној изради дотичних послова (вероватно после 3 године) при чему се наравно морају урачунати и интеркаларни интереси, то се онда и прва анујитетска цена при рачуњању, да исплата тече већ од почетка радова — своди у самој ствари на 5.93⁰/₁₀₀. Свакојако пак за курс од 92·35 мора се признати, да је веома повољан. Та повољност курса, даје се наравно, објаснити тиме, што је, при овом систему комбиновања, концесионарима стављен у изглед и евентуални удео половином у чистој добити од потоње експлоатације, дакле, мимо интерес и отплату, још и нека дивиденда у изгледу. Кад се свему овоме дода још и то, да концесионари дају општини могућности да већ учињени зајам за водоводе у суми 2,000.000 динара са 8⁰/₁₀₀ ану-

итета конвертује, — за случај да исплате почињу одмах, — на 5.93% а за случај да исплата тече након три год., на 6.30%, онда је корисност ове понуде још јаснија и потпунија.

Да ресумујем. Понуда г. г. Косу и Мариновића повољна је финансијски поглавито са ова три разлога: 1) по томе, што је сама цена зајма — 6.30% у име ануитета на ефективну суму дуга, што одговара курсу од 92.35 — јевтина; 2) по томе, што се исплате рачунају тек од дана довршења послова; и најзад 3) још и по томе, што — при поље великој експлоатацији — има изгледа, да ће у скорој зар будућности, ако не сав (у коме би случају и концесионарима тек њихова дивиденда потекла), а оно бар добар део трошаринских прихода општинских моћи остати слободан, пошто трошарински приход по овој понуди служи само као супер-гарантија за комплетирање ануитетских сума и пошто је надати се, да ће све обилнији доходак од водовода, кеја и антрпона својом рентабилношћу бити у стању, да покрије дефиците на канализацији.

Једино што би са своје стране имао на овој понуди да приметим, а што је међутим, свакојако од споредне вредности, јесте ово двоје: налазим 1) да би и праведно а по нашу општину и безбедније било, да а кад је већ паритет у деоби евентуалне добити — да га буде и у самом саставу „Административног Савета“, тако да свака страна даје овом управном одбору половину чланова, који би онда балотажом бирали себи председника; и 2) да ваља још и изреком предвидети, — да по истеку концесије, дакле при прелазу у општинску својину — све инсталације морају налазити се у потпуно исправном стању, као и да том приликом и резервни фонд има наравно, да припадне општини.

Примите господине, и овом приликом уверење мога одличног поштовања.

Београд, 29. Јануара 1898.

Д-р Мих. В. Вујић с. р.
министар на расположењу

МИШЉЕЊЕ Г. Б. БОШКОВИЋА,

директора Народне Банке о понуди г. г. Косу и Мариновића. Ово се мишљење односи на првобитну понуду, коју је доцније у неколико изменио понуђач, према примедбама одређеног одборског повереништва.

Београд 21 Јануара 1898.

Господину Николи Стефановићу

ПРЕДСЕДНИКУ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

У МЕСТУ.

Поштовани госп. председниче,

Прочитао сам понуду г. г. Косу и Мариновића, коју сте ми изволели послати на увиђај.

По моме мишљењу понуда ова није корисна за општину са више узрока. Она у многоме чему везује руке општини, па и тамо где не би требало никако да буде и намеће јој најпосле ортаке, који ће са њом на пола делити чист приход од извршених радова. Општини ни мало није потребно да има учеснике у приходима својим, јер се и њој не пресица. Поред тога, општина би за све време од 75 година била предана на милост и немилост експлоаторима, односно закупцима, који су јој уједно и њени поверитељи, пошто ће ови

у управи имати свагда своју већину од $\frac{3}{5}$ чланова, а општини се тек даје „право“ да буде заступљена са $\frac{2}{5}$ чланова.¹⁾

О изборном суду, који се предвиђа за расправљање спорова евентуалних, не треба губити речи јер се већ зна, како у таким приликама послови иду.

На поједине тачке уговора имао бих, сем осталог, само ово да приметим:

1. Друштво везује општину већ самим прелиминарним уговором, да општина и *после рока* за утврђење дефинитивног уговора, односно, ако се овај уговор не би никако ни подвезао, не може уступити радове другом, ако би ово друштво, под иначе истим условима, хтело ипак радове да изврши.²⁾

Та је обавеза савршено излишна. Зашто би општина у сваком случају себи нарочито везивала руке?

2. Друштво даје општини у зајам место готовог новца, извршене радове, а задржава при том право, да поднесе на одобрење своје пројекте.

То је један доста приметан посао. Прво одобрење планова, затим одобрење прорачуна, па онда од времена на време *процењивање вредности извршених послова*, обрачунавање интереса на новац који се поступно улаже у радове и т.д. — све са једним и истим лицима — и онда тек утврђивање дефинитивне суме зајма. Многе комисије, а свуда треба пазити, да се интереси општине не оштете!

3. Друштво извршује само проширење и усавршавање садашњег водовода, али узима у експлоатацију и досадашњи приход његов. Зашто и приход оних радова које друштво није извршило, па после и деоба чисте добити од тих прихода?

4. Друштво води администрацију по свом нахођењу, обрачунава трошкове око администрације како оно хоће (плате чиновницима и т.д.) и све те своје трошкове одбија од чистог прихода. Ово с тога што има већину у управи, а све ово разуме се, пада на терет општини.

5. Друштво има у својим рукама за обезбеду зајма и тачно полагање ануитета све приходе од извршених радова, а сем тога тражи и обезбеду на бруто приход од трошарине; међутим губи из вида, да треба најпре да измири Народној Банци привремену позајмицу од 2 милијуна, за коју трошарина јамчи.³⁾

6. За исплату зајма предвиђне је рок од 75 година, што се противи закону, који одређује најдужи рок од 50 година.⁴⁾ Тај дужи рок предлаже друштво вероватно с тога, што ће бити учесник у чистим приходима општинским, који се, по правилу, с године у годину увећавају. То учествовање накнадиће му свакако онај недостатак у интересу, који ће постати у обрачунавању ануитета само по 6% од суме зајма.

7. Експлоатацију антрпота не би требала општина ни коме да уступи. Она би требала њима сама да рукује. Антрпот се не подижу искључиво ради тога да доноси прихода, него се подижу са других важнијих разлога, а у првом реду по добро схваћеној трговинској политици. Ако

1) В. напомену у наслову овог мишљења.

2) Односи се на првобитну понуду, која је доцније измењена.

3) Види напомену под 1.

4) Види напомену под 1.

и поред тога, што ће вршити свој прави задатак, ипак буду доносили непосредна прихода, то ће добро доћи; али на тај непосредан приход не би требало да се рачуна, ако се жели постићи главни циљ. Свакако ће бити прихода и користи, но не непосредно, него посредно.¹⁾

8. Друштво задржава право да задобивену концесију па чак и дефинитиван уговор пренесе на другог. Зашто то, ако озбиљно мисли да посвршава послове оно само? Незгодно је пренашање концесије на другог. То се обично избегава због могућих спекулација.

9. Друштво задржава право и да оснује акционарско друштво, на које би могло пренети експлоатацију и сва своја права. И у том друштву општина би била заступљена само са $\frac{2}{5}$ чланова.²⁾ На случај креирања акц. друштва, примала би општина своју половину од чиста прихода по одбитку свих оних трошкова и потребних сума за ануитете, место у готову у акцијама. То општини није потребно, њој акције не требају.

За сада оволико.

Молим вас, господине председниче, да ове моје примедбе сматрате као поверљиве и вама лично учињене, и да примите уверење о мом одличном поштовању.

У прилогу враћам „понуду“

Б. Бошковић с. р.

МИШЉЕЊЕ Г. Б. БОШКОВИЋА,

директора Народне Банке о измењеној понуди г. г. Косу и Мариновића, дакле о понуди, како је напред одштампана, и како је одбору поднета.

Београд 30 Јануара 1898

Поштовани господине председниче,

Примио сам послату ми измену у понуди г. г. Косу и Мариновића, из које видим, да је рок исплате зајму саобразно закону о општинском зајму сведен на 50 година. Услед тога је стопа за обрачун ануитета повишена од 6 на 6.30%.

У осталом, ја се нисам ни последњи пут задржавао много око каматне стопе јер је понуда с погледом на интерес који ће општина плаћати на зајам, доста повољна. Ако се добро опомињем, није ни Лондонска група односно тога постављала много повољније услове. Узев наше прилике и неприлике у обзир, може се рећи да је у главном и релативно добро.

Око каматне стопе не бих дакле, имао ни сада повода, да се много задржавам, баш и кад би она нешто скупља била. Хоће ли општина плаћати 4, 5 или 6% или и већи интерес на зајам, то зависи од разних чињеница, а у првом реду од прилика, у којима се налази. Претпоставимо да општина сада и закључи мало скупљи зајам, она би у сваком случају могла задржати право, да после извесног времена новим, повољнијим зајмом исплати стари зајам — да изврши конверсију, разуме се, ако се приходи повећају и газдинство доведе у ред, те тиме општини и кредит подигне. Неповољни услови за зајам, могу се дакле доцније лако заменити повољнијим, само ако општина буде газдовала како треба, и разумно управљала својим при-

1) У измењеној понуди не говори се ништа о антрпотима. В. напомену под 1.

2) Види напомену под 1.

ходима; од тога поглавито зависи кредит, скупи или јефтинија каматна стопа.

Но овде је мука, што је каматна стопа зајма везана за друге много теже услове, и што је она, као што се из понуде види, неразлучна од њих!

Још би имао овде узгредно и то да приметим, да курс државних обвезница не мора бити свакад меродаван и за друге јавне зајмове, као што се, видим, нарочито на ту околност скреће пажња. Истина је, да се по државном кредиту цене у опште и други јавни кредити једне земље; то доста утиче на ове, али то није и не мора да буде увек правило. Изузетака има доста, и то са разних узрока, који могу баш и код општине београдске да постоје. Тако на пр. грчке државне 5% обвезнице нотирају 30—40%, међутим 4% заложнице и обвезнице грчке Народне Банке стоје преко пари; или да наведем још бољи пример, наша државна обвезница нотира око 64%, а заложнице Управе Фондова, које су такође котиране на берлинској берзи, имају курс од 94%.

Према томе, зашто и општина београдска, која је скоро без икаквог дуга и која има лепу будућност не би могла добити зајам и под повољнијим условима? Па баш и сама та финансијска група, како ми се чини, циља на кредит општине београдске, јер предвиђа установљење акционарског друштва, које ће издати на основи општинског зајма обвезнице, на које ће председник имати да стави „општин. печат“. То акционарско друштво издавало би, судећи по тексту понуде и друге обвезнице, јер се вели, да ће председник београдске општине ударити печат само на оне обвезнице, које се тичу зајма београдске општине. Ове обвезнице друштво ће продавати, на сваки начин не на своју штету. Нема сумње, да би за нашу земљу од велике користи било да се тако друштво оснује, које би и оваке послове вршило. Но намера ми је, овим поводом, да скрећем пажњу само на то, како се овде има у виду кредит општине београдске, и како се он не потцењује и не доводи у паралелу са државним кредитом.

Било како било, не лежи овде језгро питања у каматној стопи, него у оним другим условима, који су везани за каматну стопу. Ја и данас имам исто мишљење о тим пословима, оно, које сам вам пређе саопштио. Радовао бих се, кад би га могао изменити, а то би могло бити само изменом главнога што је у тој понуди.

Другчије би стајала ствар, кад би општина пред собом имала просте закупнике, који би на основи нарочитог уговора примили под закуп прибирање општинских прихода, — а не ортаке и господаре. Мишлим овако, да предузимачи изврше радове, а по свршеном послу да се утврди сума зајма (вредност уложеног рада и материјала), па онда каматна стопа и начин отплате; да општина за тим путем лицитације, а на основи унапред утврђених услова изда приходе под закуп (изузев антрпоте), и да тај доходак определи на исплату ануитета, а у колико доходци не би за ово стигли, да и друге своје приходе на ту цел одреди. Не би било искључено, да и предузимачи сами, пошто су

извршили радове, учествују у лицитацији, па и они сами да постану закупници тих прихода — ако би можда у том нашли неке боље гаранције. У противном, могло би им се дати и то право да непосредно сами примају дохотке од закупника. У том случају, и на овај начин, општина би била према њима у са свим другим *правним* односима. И онда би она била уговором ограничена, али би задржала право контроле. Овако је пак лишена и тога ($\frac{2}{5}$ гласова према $\frac{3}{5}$), боље рећи, она се сама драговољно лишава права да буде домаћин у својој кући. А колико би она тим изгубила у моралном погледу, није потребно објашњавати. На сваки начин, такав поступак не би био у стању, да јој подигне кредит, па ма како се то тумачило.

Молим вас г. председниче да ме не разумете криво. Нисам ја противан новом систему канализације. Шта више, са свим сам за то, да се прими оно, што је савршеније и савремено. Овде је говор само о условима понуде, који су и сувише тешки, а да би се, по моме скромном мишљењу оваки какви су, без измене могли примити. Може се канализација по Шонне-ову систему ипак усвојити и мимо ове понуде, јер то не мора имати, не би требало да има никакве везе са њом и њеном финансијском страном.

Извините што нисам могао одмах да вам одговорим, био сам спречен својим пословима.

Примите и овом приликом уверење о мом поштовању и задржите, молим вас и ове примедбе само за себе.

Б. Бошковић с. р.

Л И Ц И Т А Ц И Ј А

На дан 14-ог овог месеца у 2 сата по подне, држаће се у канцеларији економског одељења општине, јавна усмена лицитација, за давање под закуп општинске куће, која се налази у улици „Краљице Наталије“ (Абапиској) бр. 20, за три године дана, и то од 1. Маја ове, до 1. Маја 1901-ве год.

Кауција се полаже у 150 динара у новцу или вредним папирима.

Ближа извешта и услови, могу се видети у економском одељењу општине.

Ово се даје јавности, и позивају се лицитанти да дођу на лицитацију.

АБ. 1346. Од суда Општине Београдске, 1. Марта 1898. год. Београд.

Л И Ц И Т А Ц И Ј А

Суд Општине београдске држаће на дан 12-ог овог месеца од 2--5 сати по подне, јавну усмену лицитацију, за издавање под закуп три општинека дућана у „Дубровачкој“ улици, у којима је сада радња г. Димитрија Фича памуклијаша оvd. Дућани се издају за три године, и то од 1. Маја ове, па до 1-ог маја 1901-ве год. Лицитаће се за сва три дућана у једно.

Кауција се полаже у 150 динара у новцу или папирима.

Ово се даје јавности и позивају се лицитанти да лицитирају.

Ближа извешта и услови могу се видети сваког дана у економском одељењу општине, где ће се и лицитација држати.

АБр. 1345. Од суда општине београдске 1. Марта 1898. год. Београд.

Л И Ц И Т А Ц И Ј А

Суд Општине београдске држаће на дан 6-ог овог месеца од 2—5 сати по подне, јавну усмену лицитацију за издавање под закуп 18 месарских плацева на Краљ. тргу.

Плацеви се ови издају на годину дана, а то је: од 1-ог Маја ове, до 1-ог Маја 1899-те год.

Сваки плац лицитираће се по на особ и према томе, за сваки плац полаже се по 200 динара на име кауције у готову новцу, или у српско-државним папирима од вредности. Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Лицитација ће се држати у економском одељењу, где се могу и остале погодбе видети.

Ко мисли ма који од ових плацева узети под закуп, нака одређеног дана дође да лицитира.

АБр. 1432. Од суда Општине београдске 1-ог марта 1898. год. Београд.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Димњичарство :

- а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове — — — 0·20 д.
- б) За незидан шпархерт — — — 0·40 д.
- в) За узидан — — — — — 0·20 д.
- г) За велики узидан шпархерт у гостионици — — — — — 0·50 д.
- д) За чишћење димњака од два спрата 0·20 д.
- ђ) За чишћење простог димњака — 0·10 д.
- е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима — — — 0·24 д.
- ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећи — — — 0·20 д.
- з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове — — — 0·75 д.

II. Пражњење помијара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 10— д.
- б) Од акова — — — — — 0·50 д.

III. Гробарина :

- а) Гроб за децу — — — — — 7— д.
- б) Гроб за одрасле — — — — — 12— д.
- в) Мала гробница — — — — — 555·52 д.
- г) Велика гробница III реда — — — 998·93 д.
- д) Велика гробница II реда — — — 1099·93 д.
- ђ) Велика гробница I реда — — — 1684·57 д.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалекси, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·25 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — 0·70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — 1·50 д.